

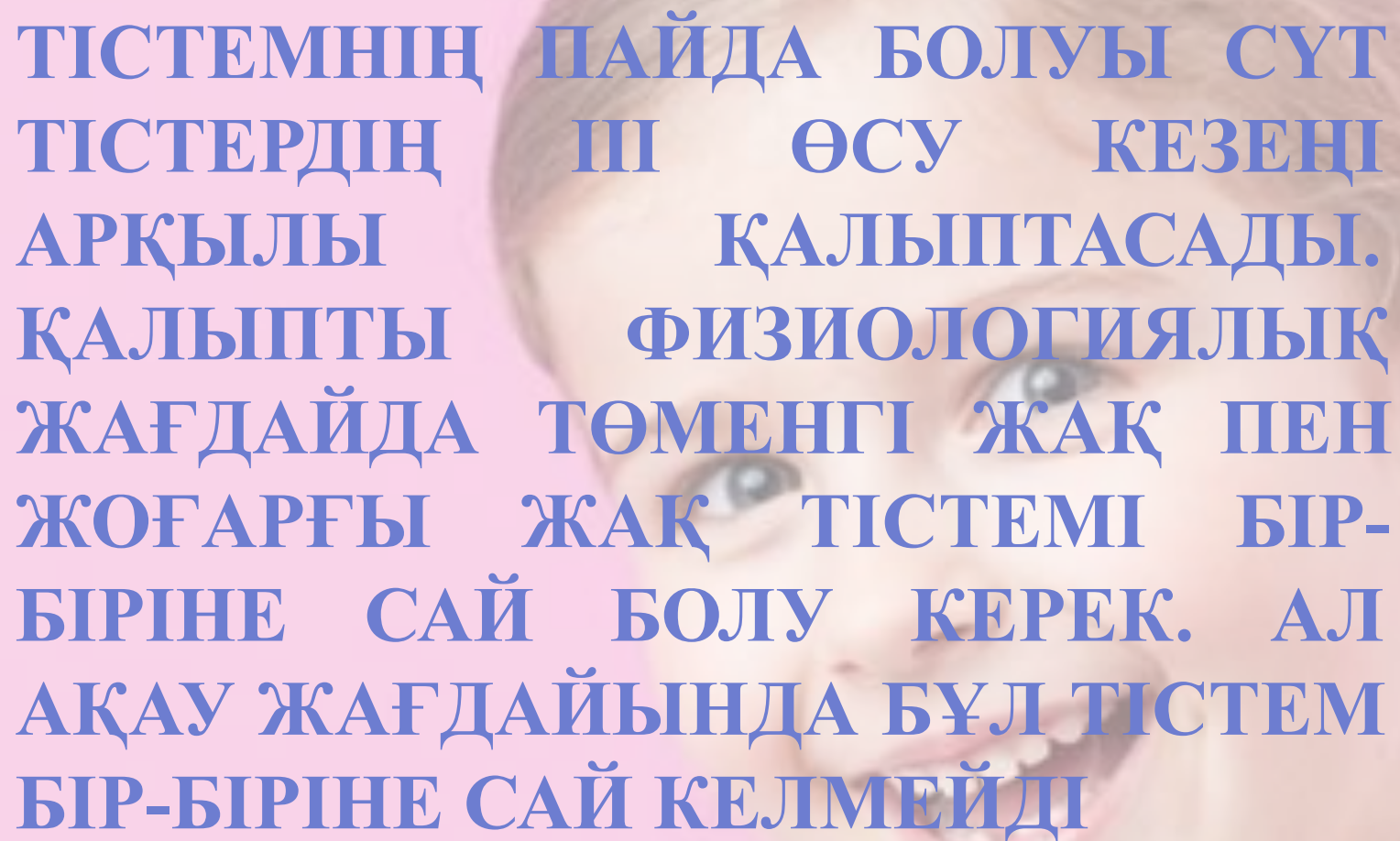
**С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ**

**КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ
С.Д.АСФЕНДИЯРОВА**

УАҚЫТША ТІСТЕРДІҢ ТІСТЕМНІҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ӘСЕРІ

Омаров Фархад Ғазизұлы

ТІСТЕМНІҢ ПАЙДА БОЛУЫ СҮТ
ТІСТЕРДІҢ ІІІ ӨСУ КЕЗЕҢІ
АРҚЫЛЫ ҚАЛЫПТАСАДЫ.
ҚАЛЫПТЫ ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ
ЖАҒДАЙДА ТӨМЕНГІ ЖАҚ ПЕН
ЖОҒАРҒЫ ЖАҚ ТІСТЕМІ БІР-
БІРІНЕ САЙ БОЛУ КЕРЕК. АЛ
АҚАУ ЖАҒДАЙЫНДА БҰЛ ТІСТЕМ
БІР-БІРІНЕ САЙ КЕЛМЕЙДІ

Балаларда тістемнің қалыптасуындағы негізгі кезеңдер.

- **Бірінші кезең** –Бала туылғаннан кейінгі жарты жыл
- **Екінші кезең** –жарты жылдан 3 жасқа дейін– уақытша тістем кезеңі
- **Үшінші кезең** –3 жастан 6 жасқа дейін– Уақытша тістем. Жақтың қалыптасуы, тұрақты тістерге дайындық.
- **Төртінші кезең**— 6 және 12 жас аралығында – белсенді түрде тістемнің қалыптасуы, тұрақты тістер сүт тістердің орнын басу кезеңі
- **Бесінші кезең**–12 жастан 15 жас аралығында– Тұрақты тістемнің қалыптасуы. Толық тұрақты тістердің шығуы.

Мақсат: Неліктен ерте жастан бастап сүт тістерін жою? Ерте жойғаннан соңғы болатын ақаулар, уақытша тістем кезінде ақауларға жол бермеу үшін алдын алу іс-шаралар.

Тіс жегі және басқа да аурулардың нәтижесінде жас балалардың сүт тістерін уақытына жеткізбей жүлу күннен–күнге артып барады. Бұл кұбылыс балардың тістерінің дұрыс қалыптаспауына әкеліп соғу қаупі бар.

**Сүт тістерінің қалыптасуы 6
айдан 2,5 жасқа дейін
қалыптасады.**

Сүт тістердің тұрақты тістерге ауысуы 6 және 12 жас аралығында болады.

Ең үлкен қателік!

«Бәрібір тұрақты тістер шығадығой» деген ата-аналарының дұрыс емес ойларының нәтижесінде балада тістің бұзылыстары болады. Өйткені тұрақты тістер қоректеніп үлгермейді.

Біз 4-8 жас аралығындағы, сүт тістері ерте жұлынған 40 баланы алдық.

Тістердің жұлыну себебі: қабыну, ірінді тағы басқа ауыз қуысының ауруларынан болған ақаулар.

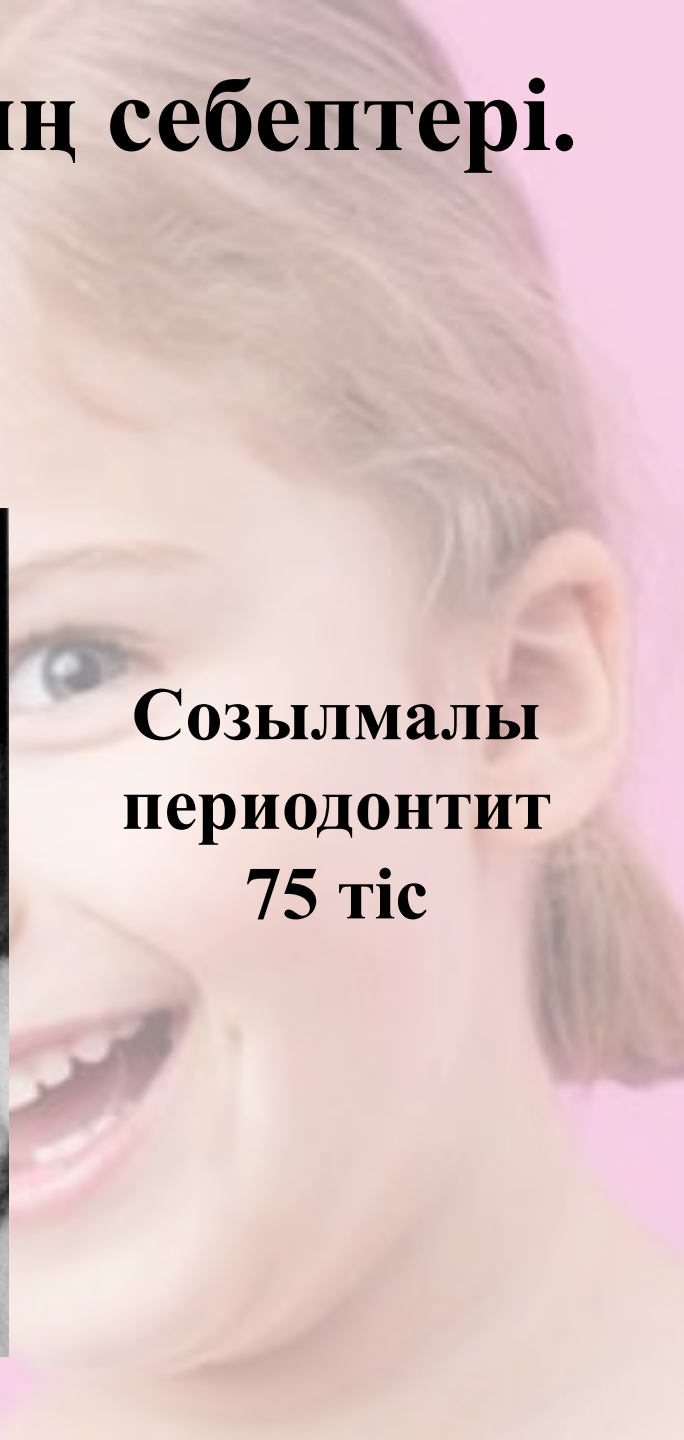

Ерте сүт тістерін жоюдың себептері.

Тіс жегінің асқынған түрі.

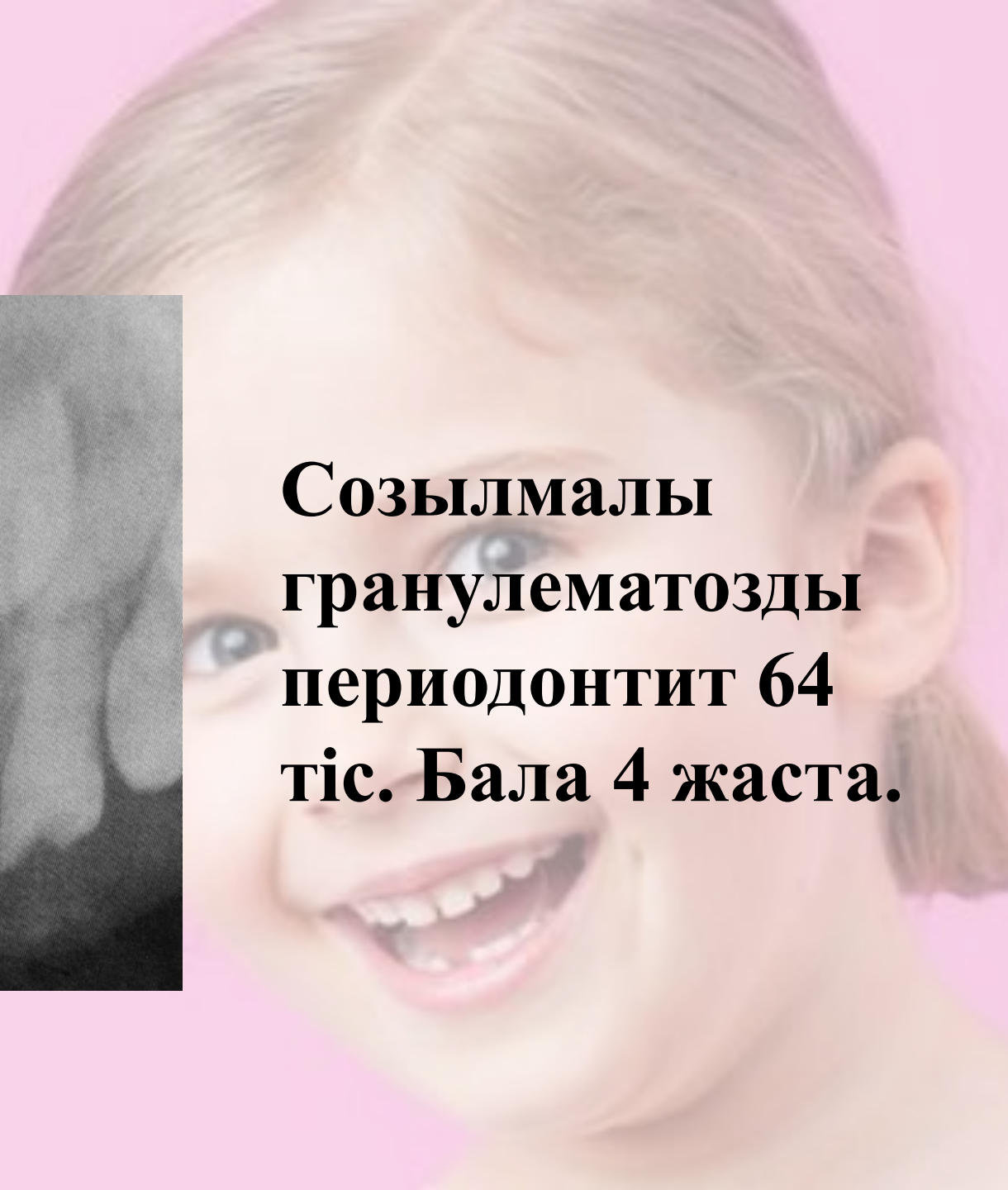

**Созылмалы
периодонтит
75 тіс**

**Созылмалы
гранулематозды
периодонтит 64
тіс. Бала 4 жаста.**

**Созылмалы
периодонтит.
51,61 тістер**

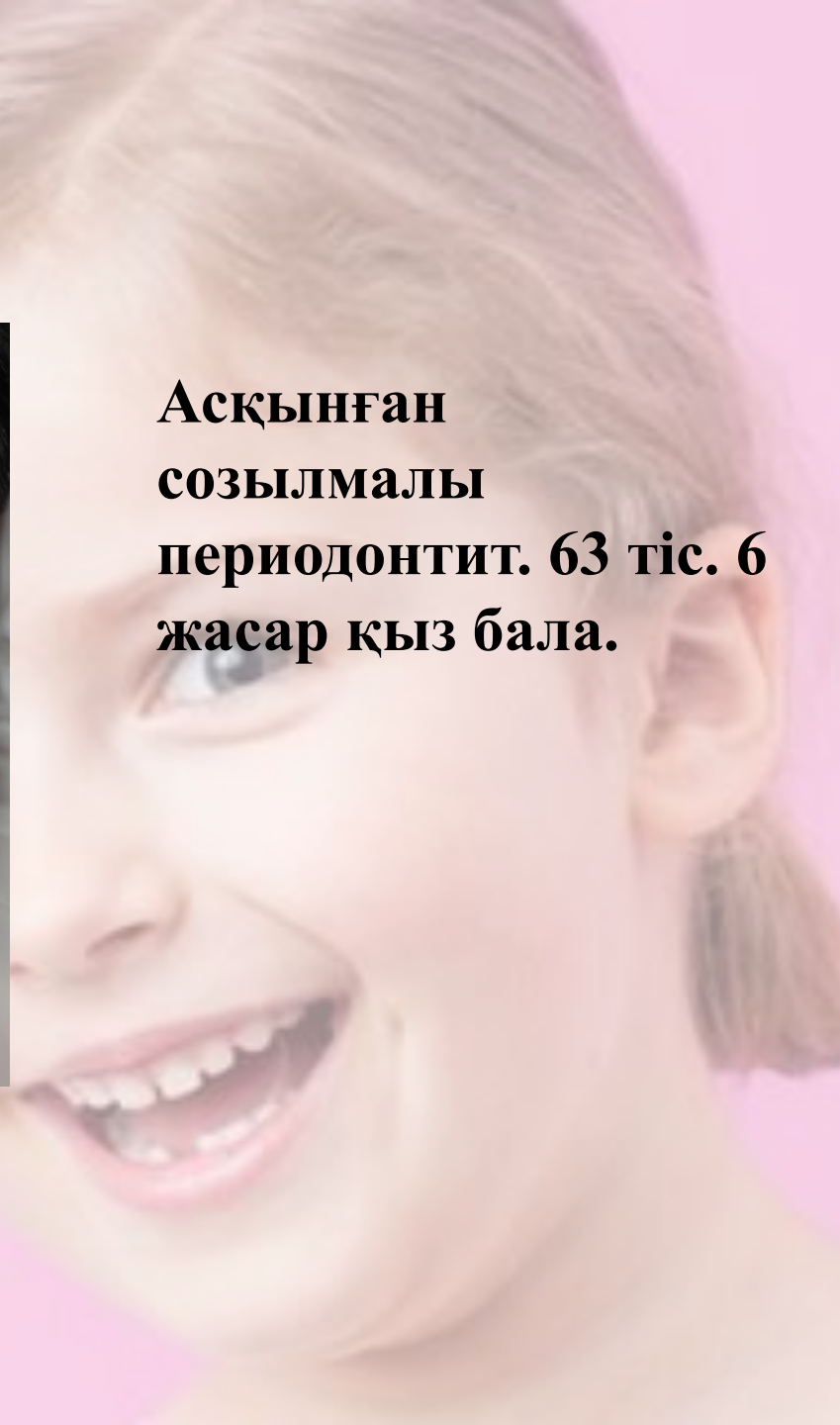

**Сүйек тінінің
зақымдану ошағы.
85-ші тіс.**

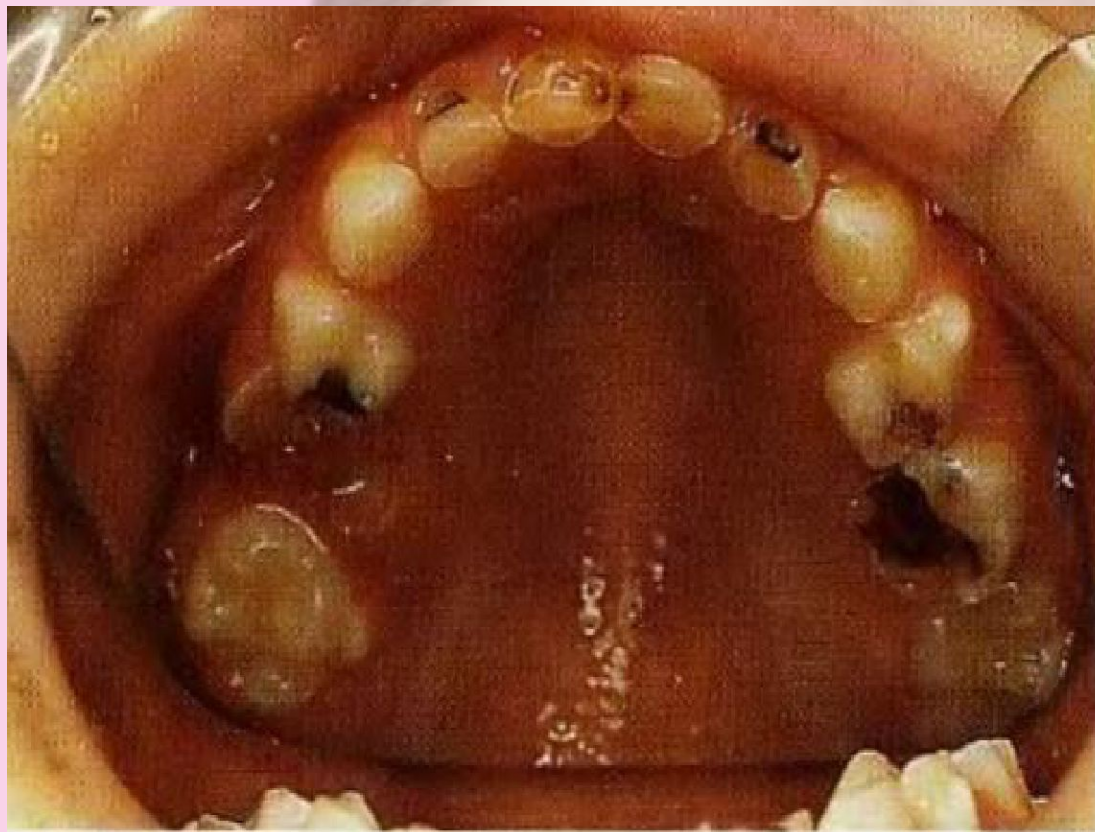

**Асқынған
созылмалы
периодонтит. 63 тіс. 6
жасар қыз бала.**

**Тіс жегі. Бала 7
жаста.**

Бет жақ аймағындағы іріңді қабыну ошағы.

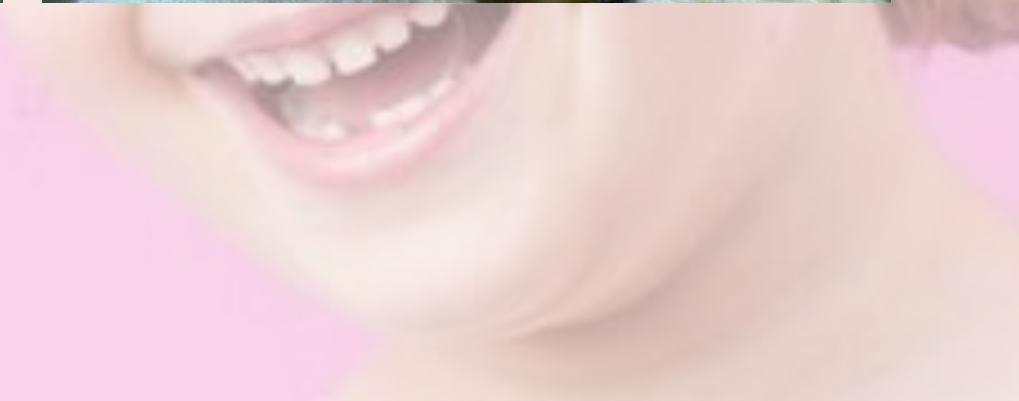
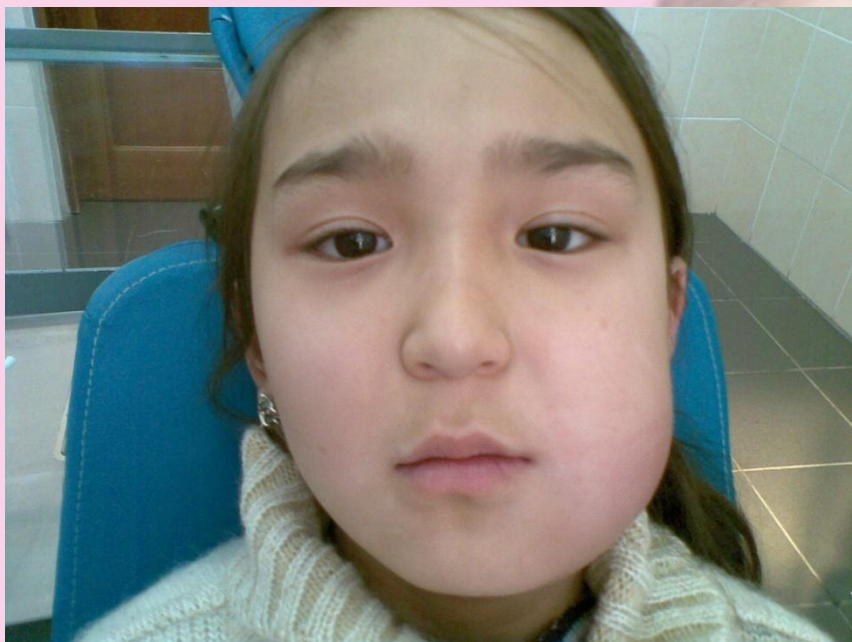
**Қыз бала 4 жаста.
Бет жақ
аймағындағы іріңді
қабыну үрдісі. Тіс
жегіні емдемеген
жағдай себеп
болған. Асқынған
іріңді периодонтит.
Жоғарғы сол жақ.
64 тіс.**

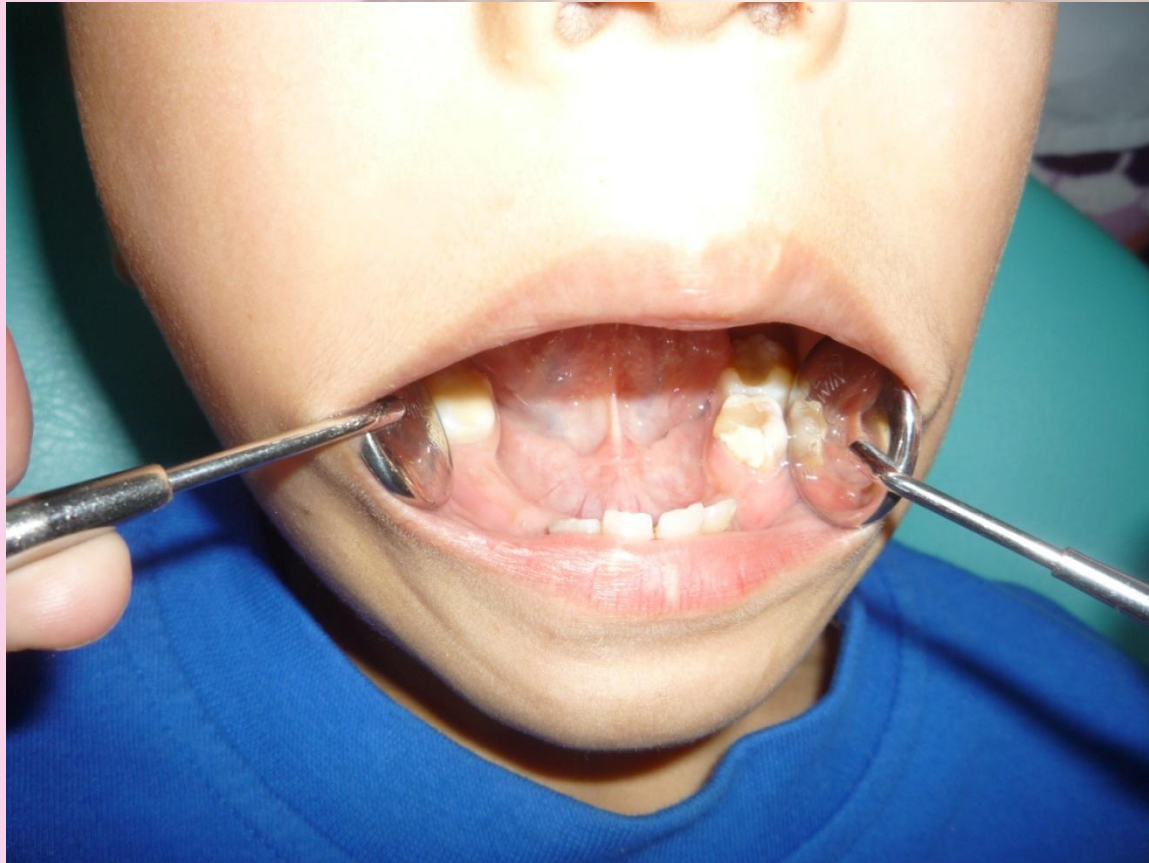
**Фолликулалы өсінді. 35 тіс
аймағында.**

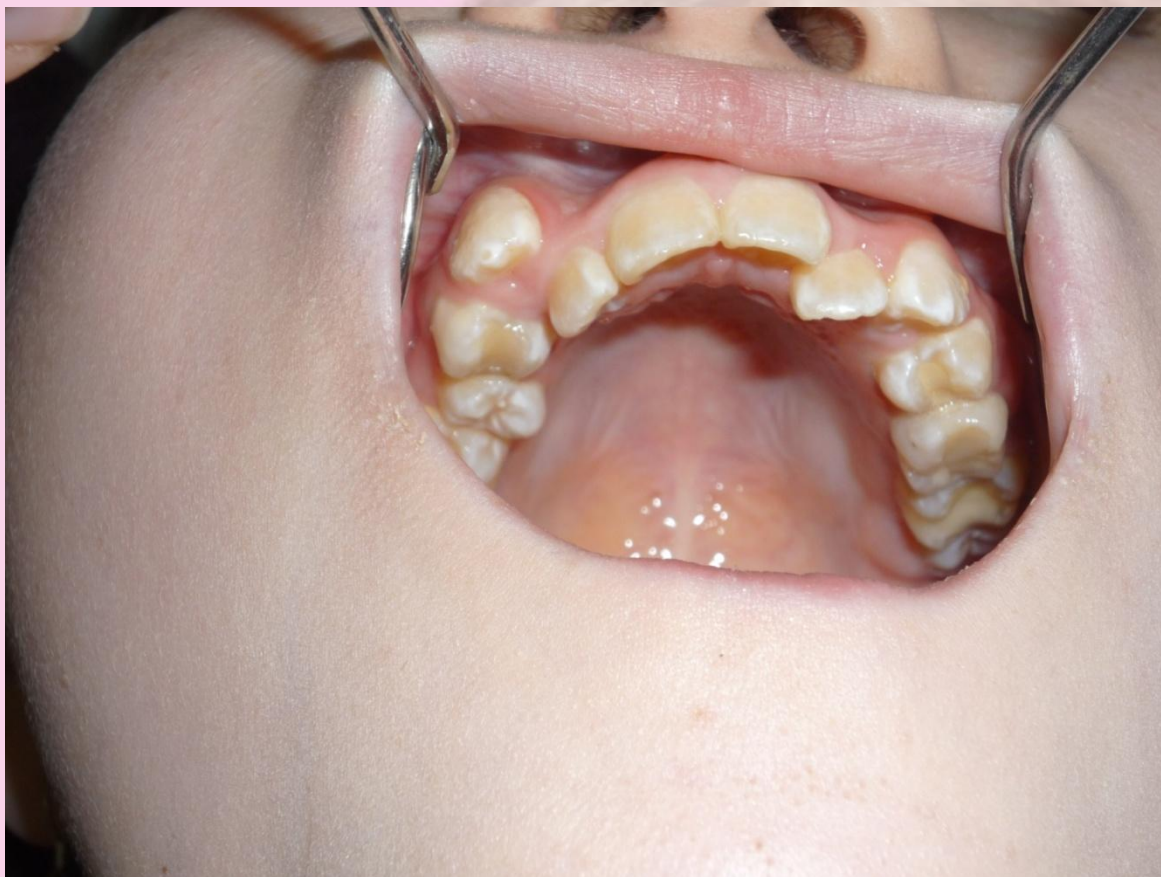
Асқынған іріңді периостит. 64 тіс. 6 жасар қыз бала.

Ерте жүлудың әсері

Ильяс, 7 жас

**Жоғарғы жақ.
Мадина 13 жас.**

**Төменгі жақ.
Мадина 13 жас.**

Сауле, 12 жас.

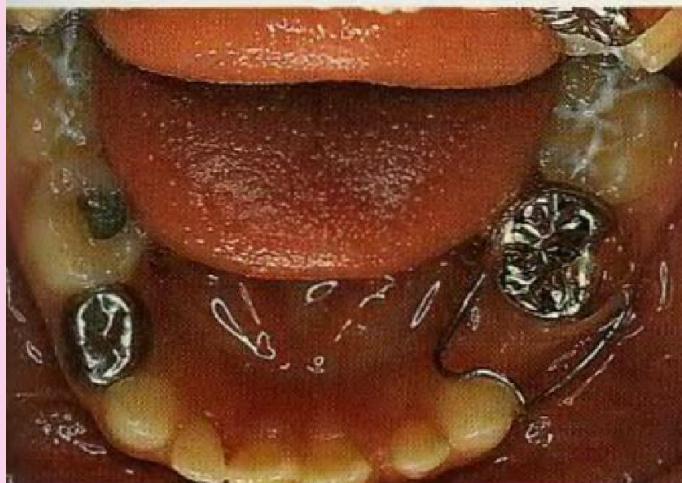

Карим, 13 жас

Аселя, 12жас

**Асқар 9 жаста.
74,75-84,85 тістердің
жұлыну нәтижесі.
Себеп: асқынған
кариес.**

**Уақытша
тістер**

Тіс жегі

**Асқынуы:
Периодонтит,
периостит**

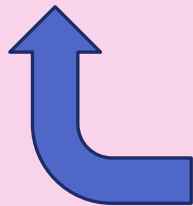

Жою

**Ақаумен шыққан
тұрақты тістер**

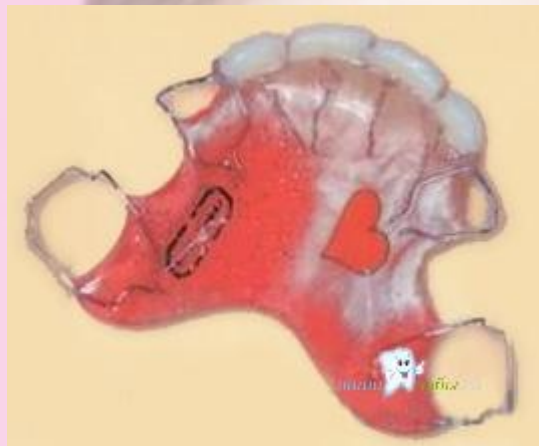
**Тіс жақ
ақауы**

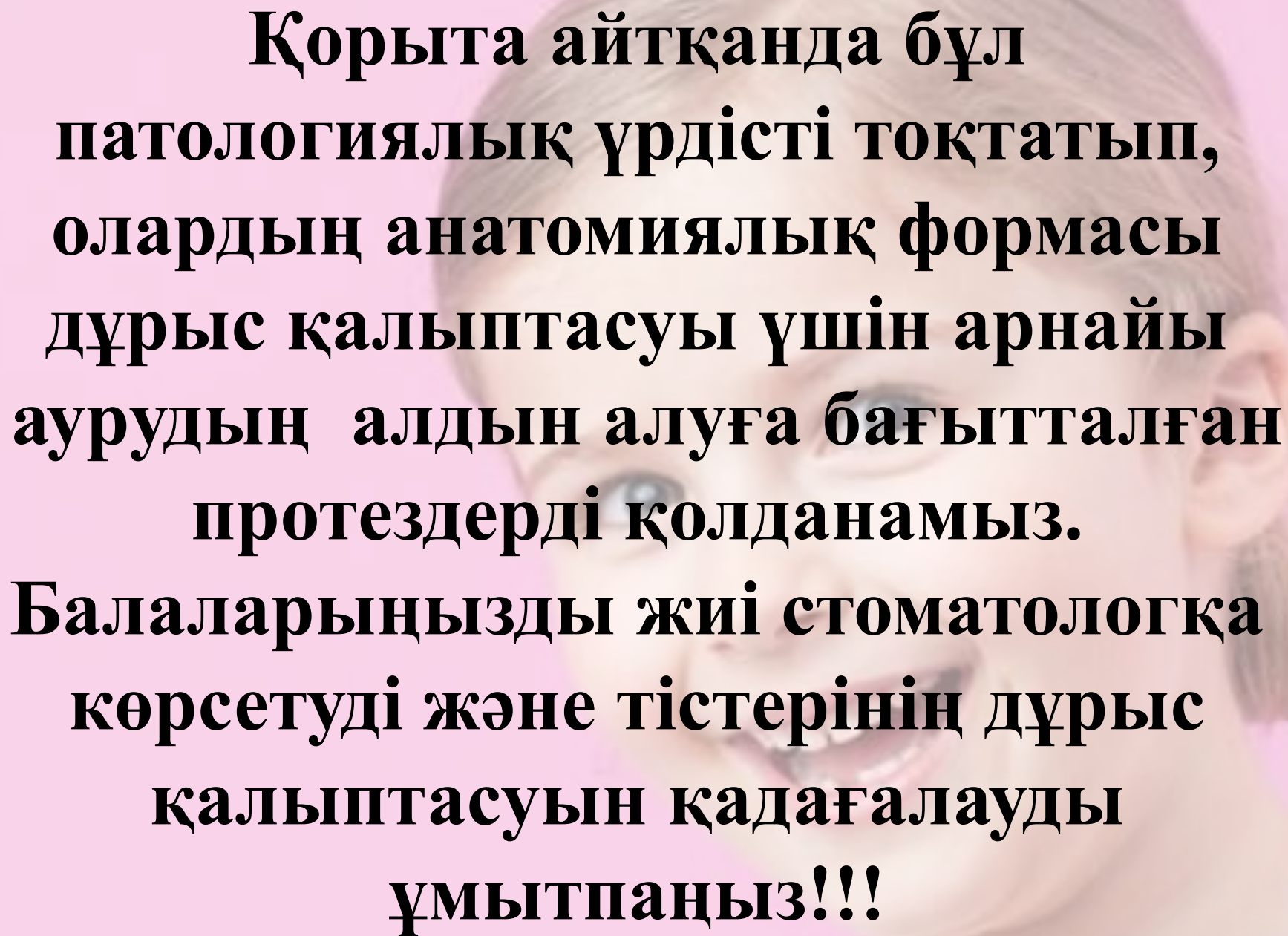

Балаларға арналған профилактикалық протездер

Балаларды қызықтыру мақсатында протездер көркемделеді.

**Қорыта айтқанда бұл
патологиялық үрдісті тоқтатып,
олардың анатомиялық формасы
дұрыс қалыптасуы үшін арнайы
аурудың алдын алуға бағытталған
протездерді қолданамыз.
Балаларыңызды жиі стоматологқа
көрсетуді және тістерінің дұрыс
қалыптасуын қадағалауды
ұмытпаңыз!!!**

Дені сау болашақ- ел ертеңі

